

BALANS

perspectief voor ieder gezin

Reactie Oudervereniging Balans op internetconsultatie verzuimaanpak (23 sept 2022)

Vraag1

Wilt u reageren op het wetsvoorstel 'Terugdringen verzuim'? Dan kunt u hier uw reactie geven.

Balans heeft net als Ouders & Onderwijs grote zorgen en bezwaren over de plannen en het wetsvoorstel 'terugdringen verzuim'. We vinden dat de plannen voor de verzuimaanpak onvoldoende aansluiten bij de werkelijke vraag achter de problematiek van verzuim: een gebrek aan passend onderwijs en de mogelijkheden om maatwerk te bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. Wij ondersteunen daarom de reactie van Ouders & Onderwijs op de verzuimaanpak.

Het hoge aantal jongeren wat in ons land uitvalt binnen het onderwijs is zorgelijk. Het is goed hier aandacht voor te hebben en beleid te ontwikkelen. Echter het huidige wetsvoorstel gaat niet uit van de kern van het probleem van het huidige hoge aantal zorgelijk verzuimende kinderen: namelijk geen passend onderwijs. In plaats daarvan wordt in de huidige plannen ingezet op aanwezigheid op school. Deze intentie gaat compleet voorbij aan de reden waarom deze kinderen vaak niet naar school gaan (geen passend onderwijsaanbod). Een fundamentele keuze maken door uit te gaan van leerrecht in plaats van leerplicht kan daadwerkelijk het verzuim aanpakken. Dat missen wij in dit wetsvoorstel. Ga niet uit van aanwezigheid op school maar van ontwikkeling en een passend onderwijsaanbod. Zet in op flexibilisering van het onderwijs. Deze insteek sluit bovendien aan bij de brede maatschappelijke roep om leerrecht in plaats van leerplicht.

Vraag2

Denkt u dat de voorgestelde maatregelen eraan bijdragen om verzuim terug te dringen? Waarom denkt u dat wel of niet?

De voorgestelde maatregelen zullen omdat het de kern van het probleem (zie vraag 1) niet aanpakt de huidige verzuimproblemen niet oplossen. Het is goed dat scholen goed registreren en dat goed geregeld is wanneer deze registratie gebruikt wordt om hierover bij de eerste signalen het gesprek aan te gaan met de leerling en ouders. Kijk samen naar passende mogelijkheden. Maak onderscheid tussen luxeverzuim (vakantie e.d.) en ander verzuim. Maar deel deze verzuimgegevens nooit met anderen (bijv. samenwerkingsverband

gemeente), behalve wanneer dit nodig is voor passende hulp én dan alleen met toestemming van ouders/ leerling en conform de AVG richtlijnen.

Het samenwerkingsverband heeft hierbij **niet** als vanzelfsprekend en altijd een rol. Dit is niet nodig en ook onwenselijk alleen al vanwege de privacy. Het grootste deel van het verzuim zal zijn vanwege griepje of een andere legitieme ziek zijn reden. Dat alleen al maakt dan ook dat een grondslag voor de uitwisseling van verzuimgegevens met samenwerkingsverbanden ontbreekt. Want dit absoluut verzuim heeft niets te maken met een dekkend ondersteuningsaanbod wat de primaire taak is van het samenwerkingsverband. De school, ouders en leerling kunnen wanneer dat in de specifieke situatie nodig is nu ook al de expertise van het samenwerkingsverband inzetten.

Vraag3

Zijn de wettelijke voorschriften en bijbehorende toelichting voldoende duidelijk? Weet u wat u moet doen of mag verwachten als dit wetsvoorstel in werking is getreden? Waarover twijfelt u en heeft u suggesties?

De wettelijke voorschriften zullen naar verwachting van ouders leiden tot meer dwang en drang (denk aan 'aanwezigheid op school' terwijl het probleem van geen passend onderwijs niet is opgelost) in plaats van in goede samenwerking met elkaar komen tot oplossingen die ontwikkeling en onderwijs wel mogelijk maken.

Vraag4

Denkt u dat het uitvoerbaar is voor scholen en samenwerkingsverbanden om aan de wettelijke voorschriften te gaan voldoen? Waarover twijfelt u en heeft u suggesties?

Dit wetsvoorstel zal de taken en rollen van de school, samenwerkingsverband, jeugdarts, gemeente en leerplicht (gedeeltelijk) aanpassen. Grote vraag is of dat op de in het wetsvoorstel voorgestelde manier wenselijk is. Wij vinden van niet. Bovendien is het maar zeer de vraag of dit wetsvoorstel het verzuim zal terugdringen omdat de daadwerkelijke oorzaak (zie vraag 1) niet wordt aangepakt.

Vraag5

De regering vindt het van belang om bij een melding van ongeoorloofd verzuim de leerplichtambtenaar inzicht te geven in al het voorgaande verzuim. Hoe lang denkt u dat deze gegevens bewaard dienen te worden om het doel terugdringen van verzuim te kunnen bereiken?

Wij vinden het onwenselijk wanneer een leerplichtambtenaar bij ongeoorloofd verzuim altijd alle gegevens krijgt over al het verzuim. Alleen feitelijke gegevens over de tijdstippen van verzuim is genoeg. De hier veronderstelde grondslag hiervoor weegt niet op tegen de privacy van de leerling en is in strijd met het proportionaliteitsbeginsel. De plannen rondom centrale registratie van verzuim zijn bovendien risicovol. Centrale registratie van verzuim in grote geautomatiseerde systemen is onwenselijk en risicovol. De gevolgen hebben we de afgelopen tijd helaas gezien bij de toeslagenaffaire en de automatische registraties in de verwijzindex

risicjongeren (VIR). Bovendien heeft het open aangaan van een gesprek waarin samen naar oplossingen kan worden gekeken meer effect.

Vraag6

Welke categorie(ën) van redenen van afwezigheid zouden wat u betreft niet mogen ontbreken?

Langdurig verzuim is meestal complex. Er zijn op meerdere gebieden rond het snijvlak van de vraag van het kind wat het nodig heeft en wat het onderwijssysteem kan of wil bieden hiaten. Het is maar de vraag of dit in categorieën is te vatten (wij denken van niet) en of categorieën dus helpend zijn bij het oplossen van de verzuimproblematiek.

Vraag7

Welke verplichtende elementen in het verzuimbeleid zouden wat u betreft niet mogen ontbreken?

Ga uit van leerrecht en zet in op het daadwerkelijk organiseren van passend onderwijs voor deze groep leerlingen als oorzaak van het verzuim. De risico's die we zien bij dit wetsvoorstel en de huidige plannen rondom de verzuimaanpak zijn groot. Zie verder bovengenoemde reacties.